

Tájékoztató az EU-beli, az EGT-beli és svájci áru-/személyszállítási ágazatban dolgozó munkavállalók kiküldetéséről

Munkajogi szabályok

Általános tudnivalók

A **bér- és szociális dömping elleni küzdelemre vonatkozó szabályok** minden ágazatra vonatkoznak, így a közlekedési ágazatra is.

Ez a tájékoztató a **munkavállalóknak** a valamely EU-tagállamban vagy EGT-államban, illetve a Svájci Államszövetségben székhellyel rendelkező munkaadók által áru-/személyszállítási szolgáltatás nyújtása céljából **Ausztriába irányuló kiküldetését** tárgyalja.

A tájékoztató nem tárgyalja a munkaerő-kölcsönzést (azaz a munkaerő harmadik fél számára való rendelkezésre bocsátását).

A tájékoztató hasonlóképpen nem tárgyalja az ausztriai fióktelephez, illetve a vállalatcsoporthoz tartozó ausztriai vállalathoz történő kiküldetéseket sem.

A munkavállaló fogalma az osztrák jog szerint értendő.

Az Ausztriába irányuló **kiküldetésről szóló bejelentésre**, valamint az iratok kiküldetés során történő **készenlétként tartására** és a dokumentumok **benyújtására** vonatkozó szabályok a bér- és szociális dömping elleni küzdelemről szóló törvényben (LSD-BG) találhatóak.

Ez a tájékoztató az **áru- és személyszállításra** egyaránt vonatkozik, és a www.entsendeplattform.at weboldal általános információit egészíti ki.

A tájékoztató a 2021. december 1-jén hatályos szabályokon alapul. **Nem tartalmazza a közúti szállítási ágazatban dolgozó járművezetők** kiküldetésére vonatkozó különös szabályokat a 96/71/EK irányelv és a 2014/67/EU irányelv tekintetében való meghatározásáról szóló **(EU) 2020/1057 irányelv különös rendelkezéseit**, amelyek 2022. február 2-től alkalmazandóak. Az (EU) 2020/1057 irányelv különös rendelkezéseit külön tájékoztató fogja ismertetni.

A kiküldetés fogalma – milyen helyzetek tartoznak ide?

Egy ausztriai kiküldetés előfeltétele, hogy a munkavállaló **szokásos munkavégzési helye ne Ausztriában** legyen.

Ausztriába irányuló kiküldetésről akkor lehet beszélni, ha Ausztria viszonylatában **elégendő mértékű kapcsolat** áll fenn, ami valamennyi tényező átfogó értékelését feltételezi.

E körben figyelembe kell venni, hogy az Európai Unió Bíróságának a C-815/18. sz. ügyben 2020. december 1-jén hozott ítélete értelmében **nem áll fenn elégséges kapcsolat** akkor, ha az áruszállítást végző járművezető **kizárólag a közlekedési vállalkozás székhelye szerinti tagállamból egy másik tagállam területére, vagy ellenkező irányba irányuló, határon átnyúló szállítást végez** (lásd az ítélet 42. és azt követő pontjait, különösen a 49. pontot).

Az LSD-BG értelmében vett kiküldetések közé elsősorban a következő helyzetek tartoznak:

- **kabotázs** (a fel- és lerakodás Ausztriában történik);
- **célforgalom** külföldről Ausztriába (felrakodás Ausztrián kívül, lerakodás Ausztriában; Ausztrián kívüli megbízó esetében is), **amennyiben Ausztria viszonylatában elégséges kapcsolat** áll fenn (az elégséges kapcsolat hiányát lásd fentebb).

Amennyiben nem áll fenn elégséges kapcsolat Ausztria viszonylatában, az Ausztriába irányuló **célforgalom** során az LSD-BG értelmében **nem valósul meg kiküldetés**.

- **eredő forgalom** Ausztriából külföldre nem osztrák vállalatok által (felrakodás Ausztriában, lerakodás Ausztrián kívül; Ausztrián kívüli megbízó esetében is), **amennyiben Ausztria viszonylatában elégséges kapcsolat** áll fenn.

Az „elégséges kapcsolat” tekintetében a **fenti megállapítások** irányadóak.

- A fenti felsorolások a **személyszállításra is** érvényesek (alkalmi forgalom, menetrend szerinti forgalom – különösen busszal, taxival/bérrautóval, hajóval vagy vonattal).
- **üresjáratok**, amelyek **elégséges kapcsolatot** valósítanak meg Ausztria viszonylatában (az üresjáratokkal kapcsolatban lásd még lentebb a kollektív szerződés szerinti minimálbért is).
- A **rendszeretlen és egyszeri szállítások** is minősülhetnek kiküldetésnek.

Elsősorban a következők nem minősülnek kiküldetésnek az LSD-BG értelmében:

- **Célforgalom vagy eredő forgalom**, amennyiben **nem áll fenn elégséges kapcsolat** (az elégséges kapcsolatot lásd fentebb).
- **Tranzit** az áru- és személyszállításban: Ausztriában sem áruk felrakodása, sem lerakodása nem történik, valamint személyek utaztatása sem fejeződik be vagy kezdődik itt; továbbá a fuvarnak nem célja áruk vagy személyek Ausztriába való szállítása, az Ausztrián keresztül megtett út a tulajdonképpeni cél elérése érdekében szükségszerű.
- **Az „üzemi forgalom” kivétele:**

Az LSD-BG értelmében vett „üzemi forgalom” fogalma alá bizonyos Ausztriából induló vagy Ausztriába irányuló szállítások tartoznak, amelyeknél a fuvarszolgáltatás csupán

egy jogi ügylet keretében végzett **járuelkos szolgáltatásnak** minősül (ehhez lásd a felsorolt eseteket).

Ennek klasszikus példája, ha egy ausztriai vevő külföldön vásárol árut, és ennek az árunak a szállítását az eladó a saját tehergépkocsijával és a jármű nála alkalmazásban álló sofőrjével végzi.

Ebben az esetben a „szállítási” szolgáltatás csupán a vásárlás egy járulékos szolgáltatása, és a két alapvető szabadság, az áruk szabad mozgása és a szolgáltatásnyújtás szabadsága vonatkozásában csak alárendelt szerepet játszik, így azt az LSD-BG szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

Esetek:

- Az **eladó/bérbeadó/gyártó/feldolgozó/tulajdonos** maga, saját munkavállalóival és saját (bérelt/lízingelt) járműveivel szállítja az értékesített/bérbe adott/legyártott/feldolgozandó árukat Ausztriába, aminek során az áruszállítás a teljes vállalata működésének keretében végzett melléktevékenységnek minősül. A gépjármű megengedett legnagyobb összömege e szempontból lényegtelen.
- A **vásárló/bérbevevő/gyártó/feldolgozó/tulajdonos** maga, saját munkavállalóival és saját (bérelt/lízingelt) járműveivel szállítja el a vásárolt/bérbe vett/feldolgozandó/feldolgozott árukat Ausztriából, aminek során az áruszállítás a teljes vállalata működésének keretében végzett melléktevékenységnek minősül. A gépjármű megengedett legnagyobb összömege e szempontból lényegtelen.
- **Ugyanazon vállalat telephelyei** közötti fuvar során saját munkavállalók saját árukat (saját munkavállalókat) szállítanak Ausztriába, vagy hoznak el Ausztriából, aminek során az áruszállítás (személyszállítás) a teljes vállalat működésének keretében végzett melléktevékenységnek minősül. A gépjármű megengedett legnagyobb összömege e szempontból lényegtelen.
- Az üzemi forgalom ténye megfelelő dokumentumokkal alátámasztható.
- 2021. szeptember 1. óta az LSD-BG kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az alábbi tevékenységek nem minősülnek kiküldetésnek:
 - **Áru kiszállítása az eladó vagy bérbeadó kiküldött munkavállalói** által, illetve áru **elszállítása** a vevő vagy bérbevevő kiküldött munkavállalói által.
 - Olyan tevékenységek, amelyek a **leszállított áruk üzembe helyezéséhez vagy használatba vételéhez** elengedhetetlenül szükségesek, és amelyeket az eladó vagy bérbeadó kiküldött munkavállalói **csekély időráfordítással** el tudnak végezni.
- **Egyedi kivételek:**
 - Vontatási és autómentési utak, ha a kárt/balesetet szenvedett jármű sofőrje egy autóklub tagja, vagy rendelkezik biztosítási kötvénnyel, és a vontatási műveletet egy külföldi vontatási szolgáltatónak kell végeznie.
Ugyanúgy nem minősül kiküldetésnek, ha a vontatási utat a rendőrség rendeli el.

- Egyesületek által szervezett magánjellegű busz utak, ha az egyesületi tagok fizetség nélkül vezetnek buszt.
- Transzfertársaságok szállodavendégek számára a szálloda saját transzfertársasága által.
- Autókereskedések (autóértékesítő) általi átszállítási utak.
- **Kivételek a hajóforgalomban:**
Nem minősül Ausztriába való kiküldetésnek, ha a hajó csak egy ausztriai kikötőben „telel” anélkül, hogy szállítási szolgáltatásokat végezne.
Ugyanúgy nem minősül kiküldetésnek, ha a legénység csak Ausztriában száll hajóra vagy hagyja el a hajót, a tulajdonképpeni szállítási szolgáltatásokat azonban nem Ausztriában, hanem külföldön végzik.

Milyen kötelezettségek vonatkoznak a munkaadóra?

- az osztrák kollektív szerződések szerinti **minimálbér** betartása
- **bejelentés** megtétele a szállítási ágazat számára előírt külön [online formanyomtatvány](#) útján
- **dokumentumok** készenlében tartása, illetve benyújtása:
 - bejelentés;
 - társadalombiztosítási bejelentkezéshez kapcsolódó dokumentumok;
 - bérezésre vonatkozó dokumentumok;
 - munkavállalási engedély, ha a munkavállaló harmadik ország állampolgára.

Az osztrák kollektív szerződések szerinti minimálbér betartása:

- Az **áruszállítási ágazatban** (azaz az áruk gépjárművekkel történő fuvarozásának iparágában) dolgozó munkások esetében az [áruszállítási ágazat kollektív szerződése](#) az irányadó. Azon vállalatok dolgozóira, amelyek kizárólag 3 500 kg megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó gépjárművekkel végzik az áruszállítást, a [kisáru-szállítási ágazat kollektív szerződését](#) kell betartani.
- A **személyszállítási ágazatra** egyrészt a [magánbusztársaságok kollektív szerződését](#) kell figyelembe venni. Taxivállalkozások dolgozóira a [személygépkocsival végzett személyszállítási ágazat kollektív szerződése](#) a mérvadó.
- A **hajózási ágazatban** a következő kollektív szerződés a mérvadó a munkavállalók számára:.

A nem a személy- vagy áruszállítási ágazathoz tartozó, hanem valamely **más ágazatban végzett vállalkozói tevékenység részeként szállításokat is végző** vállalatok esetében általánosságban az adott ágazatra vonatkozó kollektív szerződés a mérvadó.

Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy valamely vállalkozói tevékenység részeként végzett bizonyos fuvarok **nem minősülnek kiküldetésnek** (lásd „**A kiküldetés fogalma**” című szakaszt).

Valamennyi kollektív szerződés megtalálható a www.kollektivvertrag.at weboldalon.

A kollektív szerződés szerinti minimálbér szempontjából az Ausztriában teljesített teljes **munkaidő** a mérvadó. Az áru- és személyszállításban dolgozó sofőrök munkaideje magában foglalja a járművezetési időt, az egyéb munkavégzés idejét (például fel-/lerakodási tevékenységek) és a készenléti időket, kivéve a pihenőidőket (például a várakozási időt mások által végzett fel-/lerakodás esetén).

Az Ausztrián **belüli üresjáratok** szintén **minősülhetnek bejelentésköteles munkaidőnek** valamely kiküldetés keretében (például a lerakodás utáni, kiküldetés szempontjából lényeges célforgalom¹ vissza a határig, vagy a kiküldetés szempontjából lényeges eredő forgalom² esetében a felrakodás helyének megközelítése, vagy kabotázs esetén az odahajtás), amelyért az **osztrák kollektív szerződés szerinti bért** kell fizetni.

Egy **tranzitút** keretében Ausztrián keresztül végzett üresjáratok **nem** minősülnek az osztrák kollektív szerződés szerint fizetendő bejelentésköteles munkaidőnek. Ugyanakkor ha egy tranzitút kabotázs vagy egy Ausztriából külföldre irányuló, kiküldetés szempontjából lényeges fuvar³ miatt **megszakad vagy befejeződik**, akkor ez a fuvarszolgáltatás kiküldetés keretében teljesített **bejelentésköteles munkaidőnek** minősül, amelyért az osztrák kollektív szerződés szerinti bért kell fizetni. Nem számít bejelentésköteles kiküldetésnek valamely tranzitútnak a folytatása, ha az egy kabotázs befejezése után az osztrák államterület elhagyása érdekében történik.

Bejelentési kötelezettségek:

Általános tudnivalók az áru-/személyszállítási ágazatbeli bejelentéssel kapcsolatban (az LSD-BG 19. §-ának 7. bekezdése)

- A bejelentéshez a [szállítási ágazat számára előírt külön online formanyomtatványt](#) kell használni.

¹ Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

² Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

³ Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

- A bejelentés hat hónapos „átalányidőszakra” szól (és így nem kapcsolódik konkrét kiküldetéshez).
- Ehhez többek között meg kell adni az Ausztriában ebben az időszakban várhatóan alkalmazott munkavállalók adatait, és a munkájuk során használt gépjárművek hatósági jelzését.
- A bejelentésben szereplő adatok módosításához – így például további munkavállalók vagy járművek bejelentéséhez – külön [online változásbejelentési formanyomtatvány](#) áll rendelkezésre.

A bejelentést a **munka felvétele előtt** kell megtenni.

Kiküldetés szempontjából lényeges **célforgalom**⁴ és kiküldetés szempontjából lényeges **eredő forgalom**⁵ esetében a munka felvétele az osztrák állam területére való behajtáskor történik. **Kabotázs** esetében a bejelentést elég a konkrét munkafelvétel előtt (a felrakodás helyének megközelítése előtt) megtenni.

Kiküldetés szempontjából lényeges **személyszállítás**⁶ esetében a munka felvétele az osztrák állam területére való behajtáskor történik.

Lehetőség van a korábbi bejelentéssel kapcsolatban elmentett adatok importálására az új bejelentési formanyomtatványba. Ezáltal jelentősen csökkenhet a bejelentési formanyomtatvány kitöltéséhez szükséges idő.

Szállítási bejelentés – tartalom és alakítás:

A szállítási ágazat utazó munkavállalóit érintő kiküldetés bejelentésekor az **alábbi adatokat** kell feltüntetni:

- a munkaadó **neve, címe** és működési engedélye vagy tevékenységi köre, **adóazonosító száma**,
- a munkaadó külső képviselőre jogosult megbízottjának **neve és címe**,
- amennyiben nem a gépjármű mindenkori sofőrje a **kapcsolattartó**, akkor annak a kapcsolattartónak a neve és címe, aki az Ausztriában székhellyel rendelkező és a szakmai felek képviselőjére jogosult hivatásos személyek körébe tartozik,
- a bejelentési időszakban **várhatóan Ausztriában munkát végző munkavállalók** neve, címe, születési adatai, társadalombiztosítási száma és illetékes társadalombiztosítója, valamint állampolgársága,
- a munkavállalók által használt gépjárművek **hatósági jelzései**: ezek közé közúti/vasúti/vízi közlekedési eszközök értendők,

⁴ Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

⁵ Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

⁶ Amennyiben Ausztria viszonylatában elegendő mértékű kapcsolat alapján fennáll a kiküldetés ténye.

- az egyes munkavállalókat az **osztrák jogszabályok alapján megillető fizetés mértéke** és a munkaadóval fennálló munkaviszonyuk kezdete,
- a munkavállaló **tevékenységének és igénybevételeinek jellege** a vonatkozó osztrák kollektív szerződés figyelembevételével mellett,
- amennyiben a kiküldött munkavállalók **foglalkoztatásához** a munkaadó székhelye szerinti országban **hatósági engedély** szükséges, a kiállító hatóság megnevezése, valamint az engedély száma, kiállításának dátuma és érvényessége, vagy az engedély másolata,
- amennyiben a kiküldött munkavállalóknak a munkaadó székhelye szerinti országban **tartózkodási engedélyre van szükségük**, a kiállító hatóság megnevezése, valamint az engedély száma, kiállításának dátuma és érvényessége, vagy az engedély másolata.

Az adatok **utólagos változásait** (pl. munkavállaló, rendszám) haladéktalanul be kell jelenteni (lásd fentebb a külön online formanyomtatványt).

Dokumentumok készenlétben tartása/benyújtása:

A következő dokumentumokat kell készenlétben tartani vagy ellenőrzés után benyújtani:

1. **Az A1 társadalombiztosítási igazolást (az adott ország hivatalos nyelvén):**
Ha a kiküldetés vagy a munkaerő-kölcsönzés előtt nem sikerült beszerezni az A1 igazolást: Az A1 igazolás kiállítására vonatkozó kérelmet és egyéb dokumentumokat, amelyekből levezethető, hogy a munkavállaló az ausztriai tevékenységének időpontjában rendelkezik társadalombiztosítási jogviszonnal. (Az iratoknak német vagy angol nyelven kell rendelkezésre állniuk, a fordításnak **nem kell hitelesnek** lennie.) Ezek közé tartoznak például a munkavállaló számára már kiállított A1 igazolások is, amelyek igazolják társadalombiztosítási jogviszonyának meglétét.
2. **A kiküldetés bejelentésének másolatát:**
Ha az idő szűkössége vagy technikai okok miatt – például kabotázs esetében – a bejelentés másolata nem tartható készenlétben a járműben, akkor a bejelentéskor kapott **tranzakciószámot/hivatkozási számot** kell készenlétben tartani.
3. **A bérezésre vonatkozó dokumentumokat**, amelyekből kiderül, hogy a munkavállalókat **mekkora javadalmazás** illeti meg az **ausztriai foglalkoztatásuk idején, és valójában mennyit fizetnek** nekik.
Többek között a következők számítanak bérezésre vonatkozó dokumentumnak:
 - a munkaszerződés, illetve a munkaszerződés tartalmáról szóló írásos feljegyzés a munkaadónak a munkavállalóval szembeni, a szerződés, illetve a munkaviszony feltételeire vonatkozó tájékoztatási kötelezettségéről szóló 91/533/EGT irányelv értelmében

- a munkaadó éves bérkimutatásai, bérkifizetési igazolásai vagy a banki átutalások bizonylatai
- a bérbesorolásra vonatkozó dokumentumok (például végzettség és korábbi szolgálati idő, ha ez a kollektív szerződés alapján jelentőséggel bír) és
- minden kiküldött munkavállaló munkaidő-nyilvántartása.

A **bérezésre vonatkozó dokumentumoknak német vagy angol nyelven/fordításban** kell rendelkezésre állniuk. A fordításnak nem kell hitelesnek lennie.

A **munkaidő-nyilvántartásokat** a fuvarozási ágazatban szokásos (analóg vagy digitális) ellenőrző készülékekkel lehet rögzíteni, amennyiben azonosíthatók az osztrák kollektív szerződés szerint fizetendő munkaidők. Ennek során figyelembe kell venni, hogy a járművezetési időn kívül adott esetben más időket is ki kell fizetni.

4. Abban az esetben, ha a munkavállalót valamely EU-tagállamban, EGT-államban vagy a Svájci Államszövetségben székhellyel rendelkező munkaadó/vállalkozás küldi ki, de ő maga **nem rendelkezik** valamely EU-tagállam, EGT-állam vagy a Svájci Államszövetség állampolgárságával, akkor **kabotázs** esetében készenlétben kell tartani a küldő állam **munkavállalási engedélyét**, amennyiben azt a küldő állam előírja.

A dokumentumokat mely munkavállalók számára, hol és milyen formában kell készenlétben tartani, illetve benyújtani?

- **Általános tudnivalók:**

Az előírások szerint bizonyos dokumentumokat **kötelezően** és **kizárólag** a **járműben** kell készenlétben tartani, más dokumentumokat pedig csak ellenőrzés esetén kell benyújtani a hatóságoknak.

A dokumentumokat mindig azoknak a munkavállalóknak kell készenlétben tartani, akik **pillanatnyilag** fuvarozási tevékenységet végeznek Ausztriában.

A dokumentumokat a járműben, az abban tartózkodó munkavállalóra vonatkozóan kell készenlétben tartani, és az ellenőrző hatóságoknak rendelkezésre bocsátani.

A készenlétben tartás történhet **papíron** vagy **olvasható elektronikus formában** (képernyőn), és a műszaki eszközöknek már az osztrák állam területére való behajtás pillanatában a járműben kell lenniük.

Ha az adatok nem magában a műszaki eszközben találhatóak (hanem például egy külföldi szerveren), akkor az ellenőrzés időpontjában biztosítani kell az ilyen adatokhoz való hozzáférés lehetőségét. Ha azokhoz nem lehet hozzáférni, akkor úgy kell tekinteni, hogy a dokumentumok készenlétben tartása nem valósul meg. Ugyanígy nem elégséges, ha az elektronikus adatok nem olvasható módon, például pendrive-on állnak rendelkezésre.

- **Mely dokumentumokat kell kiküldetés esetén kötelezően a járműben készenlétben tartani:**

- a kiküldetés bejelentésének másolatát
 - az A1 társadalombiztosítási igazolást (vagy az engedélyezett helyettesítő dokumentumokat)
 - a munkaszerződést/jogviszonyt igazoló dokumentumot
 - a munkaidő-nyilvántartásokat, adott esetben a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló 165/2014/EU rendelet 36. cikkével is összhangban
- **Mely dokumentumokat kell ellenőrzés esetén benyújtani a hatóságoknak?**
 - a munkaadó éves bérkimutatásait, bérkifizetési igazolásait vagy a banki átutalások bizonylatait
 - a bérbesorolásra vonatkozó dokumentumokat (például végzettség és korábbi szolgálati idő, ha ez a kollektív szerződés alapján jelentőséggel bír)
 - minden kiküldött munkavállaló **munkaidő-nyilvántartását**:
Kérésre akkor is be kell nyújtani a csalás elleni küzdelemért felelős hatóságnak a munkaidő-nyilvántartásokat, ha azokat az ellenőrzés során már megtekintették.
 - **Hogyan és milyen határidővel kell benyújtani a dokumentumokat?**
 - A fentebb felsorolt dokumentumokat csak a **csalás elleni küzdelemért felelős hatóság kérésére** kell benyújtani. Nem szükséges azonban ezeket készenlétben tartani (kivételt képez a munkaidő-nyilvántartás, amelyet készenlétben is kell tartani). Elegendő a dokumentumokat a hatóság kérése után lefordíttatni; azonban azokat időben be kell nyújtani.
 - A dokumentumokat **14 naptári napos határidőn belül** kell benyújtani annak a naptári hónapnak a végétől számítva, amelyben az ellenőrzés történt. Ha a bérezésre vonatkozó dokumentumok ezen a határidőn belül nem, vagy nem hiánytalanul érkeznek be a csalás elleni küzdelemért felelős hatósághoz, akkor ez úgy minősül, hogy nem tartották készenlétben a bérezésre vonatkozó dokumentumokat, ami az ehhez kapcsolódó szankciókat vonja maga után.
 - Az **időszak**, amelyre vonatkozóan be kell nyújtani a dokumentumokat, magában foglalja azt a naptári hónapot, amelyben a munkavállaló ellenőrzése történt, valamint az azt megelőző hónapot, ha a munkavállaló abban az időszakban munkát végzett Ausztriában.